બાલવૃંદ

ની રચના

ફાઇલ

વર્ષ - ૨૦૨૫/૨૬

શાળાનું નામ : ....

તાલુકો : .... **જિલ્લો** : ....

વર્ષ – ૨૦૨૫/૨૬

બાલવૃંદનું મહત્વ :-

- વિદ્યાર્થીઓનું જૂથ હોવાથી તેઓને પોતાના જૂથ સાથે રહેવાનો આનંદ થાય છે અને પ્રવૃત્તિઓમાં રસ પડે છે.
- પોતાના જૂથનું કાર્ય સારી રીતે કરવાની જવાબદારી આવે છે જેથી પ્રવૃત્તિઓમાં સક્રિયતા વધે છે.
- વિદ્યાર્થીઓની સક્રિયતા વધવાથી શિક્ષકનું કાર્ય સરળ બને છે,
- વિદ્યાર્થીઓ પ્રવૃત્ત રહેવાથી અધ્યયન પ્રક્રિયા રસપ્રદ બને છે.
- વિદ્યાર્થીઓને જે તે કાર્ય તરફ જવાબદારી અદા કરવાની તક મળે છે.
- તેઓને તેમના કાર્ય સંદર્ભે વિવિધ પ્રકારની રજૂઆતની તક પ્રાપ્ત થાય છે.

- બાલવૃંદને લીધે પ્રવૃત્તિ આધારિત શિક્ષણ, સહભાગી શિક્ષણ પીઅર લર્નિંગમાં મદદ થશે. તથા જ્ઞાનની આપ-લે, વિચારોનું આદાનપ્રદાન, સંભાળ, નેતૃત્વ અને ટીમ નિર્માણ વગેરે વિકસાવવામાં મદદ થશે.

રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ 2020 માં સુચવેલ ગુણવત્તા સુધારવાનાં પગલાં તરીકે રાજ્યમાં અધ્યયન અધ્યાપન પ્રક્રિયાની એક પ્રવિધિરૂપે રાજ્યની. તમામ સરકારી, અનુદાનિત તેમજ બિન અનુદાનિત શાળાઓમાં 'બાલવૃંદ' શરૂ કરવા માટેનું આથી ઠરાવવામાં આવે છે. તેની વિગતો નીચે મુજબ છે.

બાલવૃંદની સંકલ્પના :-

બાલવૃંદ એટલે શાળામાં ધોરણવાર, શૈક્ષણિક તેમજ સહશૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓમાં વિદ્યાર્થીઓને તેમનાં રસ - રૂચિ મુજબ ક્ષમતાના ધોરણે વિવિધ જૂથમાં વિભાજીત કરી વર્ષ દરમિયાન વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ અને સ્પર્ધાઓ કરાવી તેઓની સક્રિયતા વધારવા માટેની વ્યવસ્થા.

બાલવૃંદ એ શાળામાં નવી રીતે ભણાવવા માટે નહીં પણ શાળામાં થતી રોજબરોજની શૈક્ષણિક અને સહશૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓમાં વિદ્યાર્થીઓને જૂથકાર્યમાં વધુ સક્રિયતાથી સાંકળવા માટેની પ્રવિધિ તરીકે જોવામાં આવશે . શાળાનાં ધોરણ 3 થી ૧૨ ના તમામ બાળકો જૂથમાં વહેંચાય અને આ જૂથ મુજબ વર્ગખંડમાં અને શાળાકીય પ્રવૃત્તિઓમાં તેઓ ભાગ લે એવી વ્યવસ્થા એટલે બાલવૃંદ . બાળકોની જૂથમાં રહેવાની સહજ વૃત્તિ અને અલગ અલગ જૂથ વચ્ચે થનાર હકારાત્મક તંદુરસ્ત આંતરસ્પર્ધાને લીધે વિદ્યાર્થીઓનો સર્વાંગી વિકાસ થશે

જૂથ રચના :-

ધોરણ ૩ થી ૧૨ નાં તમામ બાળકોને કોઈ પણ જાતના ભેદભાવ વગર ચાર જૂથમાં વિભાજીત કરવામાં આવ્યા. જેથી દરેક ધોરણમાં પણ આ ચાર જૂથ હશે. આ દરેક બાલવૃંદમાં ધોરણ ૩ થી ૮ ના સપ્રમાણ વિદ્યાર્થીઓ રાખવામાં આવ્યા.

વૃંદ જૂથમાં વિવિધ રસ - રૂચિ ધરાવતાં બાળકોને સમાન રીતે વહેંચવામાં આવ્યા. શાળામાં પણ એજ રીતે જે તે ધોરણના તમામ ચાર જૂથોના વિદ્યાર્થીઓને ભેગા કરી શાળાના બાલવૃંદનાં ચાર જૂથ તૈયાર કરવામાં આવ્યા. અહીં અમે ધ્યાન રાખ્યું કે દરેક ધોરણમાં ચારેય જૂથનાં નામ સમાન હોય. જેમ કે દરેક વર્ગમાં એક જૂથનું નામ આર્યભટ્ટ હોય તો દરેક ધોરણના આર્યભટ્ટ જૂથનાં તમામ બાળકોને સમાવતું શાળાનું આર્યભટ્ટ જૂથ બને. આ જ રીતે ધોરણવાર બાકીના ત્રણ જૂથ પણ જે તે શાળામાં એ જ નામથી કાર્યરત બને. નીચે પ્રમાણે મેન્ટર શિક્ષક અને બાળકોની જૂથની રચના કરવામાં આવી.

જૂથ અને મેન્ટર શિક્ષકની રચના

ક્રમ	જૂથનું નામ	મેન્ટર શિક્ષકનું નામ
૧		
૨		
૩		
૪		

બાળકોની જૂથમાં વહેચણી

ક્રમ	જૂથનું નામ	બાળકનું નામ

shikshansagar.com
શિક્ષણ સાગર
The King of Education

જૂથ નામકરણ :-

અમારી શાળાના દરેક વર્ગ અને વિદ્યાર્થીઓને બાલવૃંદ જૂથમાં વિભાજિત કરવામાં આવ્યા. બાલવૃંદનાં દરેક જૂથ પોતાના નામથી ઓળખવામાં આવ્યા. જૂથના તમામ સભ્યો કે વિદ્યાર્થીઓ તેમના જૂથના નામ સંદર્ભની માહિતીથી જાણકાર કરવામાં આવ્યા.

બાલવૃંદના તમામ જૂથના વિદ્યાર્થીઓને વિવિધ પ્રવૃત્તિઓમાં જોડવામાં આવ્યા. આ પ્રવૃત્તિઓ શૈક્ષણિક તેમજ સહશૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓ રાખવામાં આવી. જેમાં વિદ્યાર્થીઓને તેમની પસંદગી, રસ - રૂચિ અનુસાર જોડવામાં આવ્યા. વર્ગખંડ તેમજ શાળા વ્યવસ્થાપનને લગતી કેટલીક જવાબદારીઓ પણ સોંપવામાં આવી.

દર ૧૫ દિવસે આ તમામ કામગીરી એક રોટેશન મુજબ સોંપવામાં આવશે. જેથી તમામ જૂથને દરેક પ્રકારની શાળાકીય પ્રવૃત્તિઓમાં સક્રિય બનવાની તક મળે.

જૂથ કાર્યપદ્ધતિ :-

શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓ ધોરણ ૩ થી ૮ માં જે બાળકો વાચન, લેખન તેમજ ગણનમાં નબળાં છે, તે તમામ બાળકો જે બાલવૃંદના જૂથમાં હશે તે જૂથના અન્ય વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા અધ્યયન કાર્ય કે ઉપચારાત્મક કાર્ય કરાવવામાં આવ્યું. બાલવૃંદના જૂથો વચ્ચે અંતાક્ષરીની જેમ મુખર વાચન કરાવ્યું. મુખર વાચનમાં દરેક જૂથના તમામ સભ્યોને મુખર વાચનની તક મળે તેનું ધ્યાન રાખવામાં આવ્યું.

સામયિક મૂલ્યાંકન કસોટી બાદ જે બાળકોને ઉપચારાત્મક કાર્ય કરાવવાનું થાય છે તેમાં પણ વિષય શિક્ષક તેજસ્વી વિદ્યાર્થી કે જે તે વિષયમાં નિપુણતા ધરાવતા વિદ્યાર્થીઓની મદદ લેવામાં આવી. સત્રાંત કસોટીઓ માટે તમામ ચાર જૂથ, પોતાના જૂથમાં પૂર્વ તૈયારી કરે તેવું વાતાવરણ નિર્માણ કર્યું. જે એકમ પૂરો થયો હોય તેની ક્વિઝ યોજવામાં આવી. કોઈ એક જૂથના

વિદ્યાર્થીઓ પોતે જે તે એકમ સંબંધી પ્રશ્નો તૈયાર કરે અને બાકીના જૂથોને ક્વિઝની જેમ પૂછે, વારાફરતી તમામ જૂથને ક્વિઝ માટેના પ્રશ્નો તૈયાર કરવા અને બાકીના જૂથોને પૂછવાની તક આપવામાં આવી.

બાલવૃંદના જૂથો વચ્ચે સ્પર્ધા કરાવીને ગણિત ઓલિમ્પિયાડ, વિજ્ઞાન તેમજ ભાષાઓમાં થતી વિવિધ સ્પર્ધાઓમાં ભાગ લેવા માટેના સ્પર્ધકોની પસંદગી પણ કરાવી. ગણિત - વિજ્ઞાન - પર્યાવરણ પ્રદર્શન માટેની કૃતિઓ પસંદ કરવા માટે પણ બાલવૃંદના જૂથો વચ્ચે સ્પર્ધા કરાવી.

સામાન્ય જ્ઞાનની ક્વિઝ સ્પર્ધાઓ, વક્તૃત્વ સ્પર્ધાઓ, નિબંધ લેખન સ્પર્ધાઓ વગેરે કરાવી. નિયમિત અધ્યયન અધ્યાપન પ્રવૃત્તિઓ સંદર્ભે વર્ગખંડમાં કરવામાં આવતાં સતત મૂલ્યાંકનમાં વર્ગખંડની બાલવૃંદનો ઉપયોગ કર્યો. સામયિક તેમજ સત્રાંત મૂલ્યાંકન કસોટીઓની પૂર્વતૈયારી તેમજ કસોટીના પરિણામ બાદ ઉપચારાત્મક કાર્ય સંદર્ભે બાલવૃંદના જૂથની મદદ લેવામાં આવી. જે તે વિષય શિક્ષક દ્વારા તેમના વિષયની અધ્યયન નિષ્પત્તિઓમાં નિપુણતા મેળવનાર વિદ્યાર્થીઓની મદદથી જે બાળકોમાં કચાશ જણાય, તે કચાશ જૂથ પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા દૂર કરાવી. જે તે ધોરણમાં સમાવિષ્ટ અધ્યયન નિષ્પત્તિ વિષયવસ્તુ આધારિત પ્રવૃત્તિઓ આ ચાર જૂથમાં કરાવી. પ્રોજેક્ટ વર્ક, તપાસ આધારિત અધ્યયન, સામુહિક કાર્ય વગેરે જેવી પ્રવૃત્તિઓમાં બાલવૃંદનો ઉપયોગ કર્યો.

સહ શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓ પ્રાર્થના સભા - શાળાની પ્રાર્થનાસભામાં બાલવૃંદના દરેક જૂથનો દર પંદર દિવસે વારો રાખવામાં આવ્યો. તે જૂથ પ્રાર્થનાસભાનું સંચાલન કરશે. જેમાં જે તે સમયગાળાની દૈનિક પ્રાર્થનાસભાની પ્રવૃત્તિઓ તે જૂથના વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા કરવામાં આવી. આ સમયગાળા દરમિયાન આ જૂથના મોટાભાગના વિદ્યાર્થીઓને કોઇપણ એક પ્રવૃત્તિમાં ભાગ લેવા માટેની તક આપવામાં આવી. આમ, દરેક જૂથના તમામ વિદ્યાર્થીઓને પ્રાર્થના સભામાં રજૂ થવાની તક પ્રાપ્ત થાય. તહેવારો / કાર્યક્રમોની ઉજવણી - રાષ્ટ્રીય તેમજ ધાર્મિક તહેવારોની ઉજવણી, વ્યક્તિ વિશેષ દિન તેમજ દિન વિશેષની ઉજવણી કરવા માટે પણ

shikshansagar.com
શિક્ષણ સાગર
The King of Education

બાલવૃંદના જૂથોનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો. જેમાં, તહેવાર ઉજવણી અંગેનું આયોજન, વ્યવસ્થા તેમજ અમલીકરણ જે તે જૂથના વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા કરવામાં આવ્યું. જે તે જૂથના મેન્ટર શિક્ષક બાળકોને માર્ગદર્શન આપ્યું. મૂલ્ય શિક્ષણ - પ્રામાણિકતા, નિષ્ઠા, સ્વચ્છતા, ટ્રાફિક નિયમન, શિસ્ત, રાષ્ટ્રભાવના, ભાતૃભાવના, આદર કરવો જેવા મૂલ્યો વિકસે તે માટેની પ્રવૃત્તિઓ પણ કરાવી. બાલવૃંદ અંતર્ગત મોક પાર્લામેન્ટ, મોક વિધાનસભા, મોક કોર્ટ વગેરે જેવાં નિદર્શન કરાવ્યા. શાળામાં ખેલ મહાકુંભ માટે વિદ્યાર્થીઓની પસંદગી કરતી વખતે પણ બાલવૃંદનાં જૂથોની આંતરિક સ્પર્ધાઓ દ્વારા પસંદગી કરીશું. આ જ રીતે કલા ઉત્સવ અને કલા મહાકુંભ માટે પણ અમે વિદ્યાર્થીઓની પસંદગી કરીશું.

સહ શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓ :-

- <u>પ્રાર્થના સભા</u> - શાળાની પ્રાર્થનાસભામાં બાલવૃંદના દરેક જૂથનો દર પંદર દિવસે વારો આવશે. તે જૂથ પ્રાર્થનાસભાનું સંચાલન કરશે. જેમાં જે તે સમયગાળાની દૈનિક પ્રાર્થનાસભાની પ્રવૃત્તિઓ તે જૂથના વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા કરવામાં આવશે.
- આ સમયગાળા દરમિયાન આ જૂથના મોટાભાગના વિદ્યાર્થીઓને કોઇપણ એક પ્રવૃત્તિમાં ભાગ લેવા માટેની તક આપવામાં આવશે. આમ, દરેક જૂથના તમામ વિદ્યાર્થીઓને પ્રાર્થના સભામાં રજૂ થવાની તક પ્રાપ્ત થશે.
- તહેવારો / કાર્યક્રમોની ઉજવણી - રાષ્ટ્રીય તેમજ ધાર્મિક તહેવારોની ઉજવણી, વ્યક્તિ વિશેષ દિન તેમજ દિન વિશેષની ઉજવણી કરવા માટે પણ બાલવૃંદના જૂથોનો ઉપયોગ કરવાનો રહેશે. જેમાં, તહેવાર ઉજવણી અંગેનું આયોજન, વ્યવસ્થા તેમજ અમલીકરણ જે તે જૂથના વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા કરવામાં આવશે. જે તે જૂથના મેન્ટર શિક્ષક બાળકોને માર્ગદર્શન આપશે.
- <u>મૂલ્ય શિક્ષણ</u> - પ્રામાણિકતા, નિષ્ઠા, સ્વચ્છતા, ટ્રાફિક નિયમન, શિસ્ત, રાષ્ટ્રભાવના, ભાતૃભાવના, આદર કરવો જેવા મૂલ્યો વિકસે તે માટેની પ્રવૃત્તિઓ કરાવવી.
- બાલવૃંદ અંતર્ગત મોક પાર્લામેન્ટ, મોક વિધાનસભા, મોક કોર્ટ વગેરે જેવાં નિદર્શન કરાવવી.

- શાળામાં ખેલ મહાકુંભ માટે વિદ્યાર્થીઓની પસંદગી કરતી વખતે પણ બાલવૃંદનાં જૂથોની આંતરિક સ્પર્ધાઓ દ્વારા પસંદગી કરવી. આ જ રીતે કલા ઉત્સવ અને કલા મહાકુંભ માટે પણ વિદ્યાર્થીઓની પસંદગી કરી શકાય.
- બાળમેળા, લાઇફ સ્કીલ મેળા જેવી પ્રવૃત્તિઓમાં પણ બાલવૃંદ દ્વારા કૃતિઓ તૈયાર કરી રજૂ કરવામાં આવશે.
- પ્રવાસ, પર્યટન દરમિયાન પણ બાલવૃંદના પ્રતિનિધિને યથાયોગ્ય જૂથ કામગીરી સોંપી શકાય.
- વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ માટે જૂથમાં પ્રોજેક્ટ કાર્ય પણ કરાવી શકાય.

shikshansagar.com
શિક્ષણ સાગર
The King of Education

બાલવૃંદ ૨૦૨૫/૨૬ ધોરણ - .....

જૂથ	જૂથનું નામ	ક્રમ	વિગત
જૂથ - 1		1	
		2	
		3	
		4	
		5	
		6	
		7	
		8	
		9	
		10	
		11	
		12	

જૂથ	જૂથનું નામ	ક્રમ	વિગત
જૂથ - 2		1	
		2	
		3	
		4	
		5	
		6	
		7	
		8	
		9	
		10	
		11	
		12	

જૂથ	જૂથનું નામ	ક્રમ	વિગત
જૂથ - 3		1	
		2	
		3	
		4	
		5	
		6	
		7	
		8	
		9	
		10	
		11	
		12	

જૂથ	જૂથનું નામ	ક્રમ	વિગત
જૂથ - 4		1	
		2	
		3	
		4	
		5	
		6	
		7	
		8	
		9	
		10	
		11	
		12	

સત્રાંતે શ્રેષ્ઠ કામગીરી કરનાર જૂથની વિગત

જૂથનું નામ	મેન્ટર શિક્ષકનું નામ	સમિતિની જવાબદારી	શ્રેષ્ઠ કામગીરી કરનાર વિદ્યાર્થીઓ

વર્ષ – ૨૦૨૫/૨૬

SHIKSHAN SAGAR

(શિક્ષણ સાગર)

એપ્લીકેશન ની વિશેષતા

શિક્ષણ સાગર
shikshansagar.com · The King of Education

આ એપ્લીકેશન મુખ્ય ત્રણ વિભાગમાં વહેચવામાં આવી છે .

૧. ટીચર ૨. વિદ્યાર્થી
૩. ટીચર હેલ્પ ડેસ્ક

ટીચર – ઓનલાઈન હાજરી, MDM હાજરી, SAS ગુજરાત, ગુણોત્સવ પોર્ટલ, જ્ઞાનકુંજ પ્રોજેક્ટ, GSHALA લોગીન, આધાર ડાયઝ એન્ટ્રી, શિષ્યવૃત્તિ ઓનલાઈન હાજરી, ખેલ મહાકુંભ એન્ટ્રી, ઈન્સ્પાયર એવોર્ડ એન્ટ્રી, CPF ચેક કરો, ઓનલાઈન PLI – LIC ભરો .

અમારા શિક્ષણ સાગર વોટ્સઅપ ગ્રુપમાં જોઈન થાઓ.

શિક્ષણ સાગર
JOIN GROUP

વિદ્યાર્થી – પાઠ્યપુસ્તક , પાઠ આયોજન, શિક્ષક આવૃત્તિ, સ્વ અધ્યયનપોથી, ઓનલાઈન MCQ , યુનિટ ટેસ્ટ , એકમનું સ્વાધ્યાય, MP3 કાવ્ય , અધ્યયન નિષ્પતી , અધ્યયન નિષ્પતી આધારિત પ્રશ્નો , સંદર્ભ સાહિત્ય અને આ બધું પાઠ વાઈઝ

ટીચર હેલ્પ ડેસ્ક – શિક્ષક ઉપયોગી મટેરિયલ્સ, તમારું બનાવેલું મટેરિયલ્સ અમને આપો, તમારે જે મટેરિયલ્સ જોઈએ તે અમને કહો, મૂંઝવણ અને માર્ગદર્શન .

અમારા શિક્ષણ સાગર એપ્લીકેશન પ્લે–સ્ટોર માંથી ડાઉનલોડ કરો.

Download
શિક્ષણ સાગર
APPLICATION